

การพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลเพื่อการลด และ/หรือ เลิกสูบบุหรี่
ในนักเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลเพื่อการลดและ/หรือเลิกสูบบุหรี่ในนักเรียนมัธยมศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

DEVELOPMENT OF A SCHOOL-BASED SMOKING REDUCTION AND/OR CESSATION CLINICAL NURSING PRACTICE GUIDELINE FOR HIGH SCHOOL STUDENTS

สุภารัตน์ ไทยอุทิศ 4836950 NSMH/M

พ.ม. (การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช)

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : รุ่งนภา ผาณิตรัตน์, Ph.D. (Nursing), ประภา ยุทธไทร, พ.ด.

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อการพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลในการลด และ/หรือเลิกสูบบุหรี่ในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษา พัฒนาโดยประยุกต์รูปแบบการใช้ผลงานวิจัยทางการพยาบาลของ Polit & Beck (2004) เป็นกรอบในการศึกษาซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ระบุประเด็นปัญหาที่ต้องการศึกษา 2) สืบค้นและประเมินหลักฐานเชิงประจักษ์ 3) ประเมินแนวโน้มที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติ 4) พัฒนาวัตถุกรรมนำลงสู่การปฏิบัติและประเมินผลลัพธ์ แต่การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ดำเนินการเพียงขั้นตอนที่ 1-3 เท่านั้น ผลการสืบค้นหลักฐานเชิงประจักษ์ ได้งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 7 เรื่อง เป็นงานวิจัยเชิงทดลองที่มีการสุ่ม (ระดับ 2) จำนวน 6 เรื่อง และงานวิจัยเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มโดยไม่มี การสุ่มตัวอย่าง (ระดับ 3) จำนวน 1 เรื่อง ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวปฏิบัติการพยาบาลในลด และ/หรือเลิกสูบบุหรี่ในนักเรียนมัธยมศึกษา ได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน และนำมาปรับปรุงแก้ไขได้ โปรแกรมมี 2 ลักษณะ 1) โปรแกรมที่ดำเนินแบบรายกลุ่ม และ 2) แบบรายบุคคล นักเรียนที่เข้าโปรแกรมแบบรายกลุ่มและบุคคลจะมีระดับการเสพติดนิโคติน ≥ 5 และ ≤ 4 ตามลำดับ โปรแกรมแบบรายกลุ่มจะดำเนินการ 8 ครั้ง โดยมี 2 ลักษณะ ขึ้นกับลักษณะของผู้เข้าได้แก่ 1) Project EX และ 2) การให้การปรึกษากลุ่ม เนื้อหาของโปรแกรมประกอบด้วย 1) การให้ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ 2) การปรับเปลี่ยนทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ 3) การลดและ/หรือเลิกสูบบุหรี่มีประโยชน์อย่างไร 4) ทักษะต่างๆที่ใช้ในการจัดการกับปัญหาหรืออุปสรรคต่อการการลดและ/หรือเลิกสูบบุหรี่ และ 5) กลวิธีในการคงไว้ซึ่งพฤติกรรมลดและ/หรือเลิกสูบบุหรี่

ข้อเสนอแนะ ควรนำแนวปฏิบัติการพยาบาลที่พัฒนาขึ้น ไปทดลองใช้ในโรงเรียนนาร่อง เพื่อประเมินประสิทธิภาพ และความเป็นไปได้ก่อนที่จะนำไปใช้ปฏิบัติจริง

คำสำคัญ : นักเรียนระดับมัธยมศึกษา / การลด และ/หรือเลิกสูบบุหรี่ / แนวปฏิบัติการพยาบาล

**DEVELOPMENT OF A SCHOOL-BASED SMOKING REDUCTION CESSATION
CLINICAL NURSING PRACTICE GUIDELINE FOR HIGH SCHOOL STUDENTS**

SUPARAT THAIUTID 4836950 NSMH/M

M.N.S. (MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: RUNGNAPA PANITRAT, Ph.D. (Nursing),
PRAPA YUTTATRI, D.N.S**ABSTRACT**

This study developed a school-based clinical nursing practice guideline to assist high school students to reduce and /or stop smoking. The guideline was developed by applying the model of research utilization by Polit & Beck (2004), which includes 4 steps: 1) identification of issues which needs to be study; 2) evidence search and evaluation; 3) assessment potential for use; and 4) practice and evaluation. However, this study used only the first 3 steps. Step 1, identify issues that need study, focused on the problem being triggered by a desire for truth and discovery. The knowledge and literature review researched this topic. The search and evaluation of empirical evidence, Step 2, was then conducted. Assessing the potential for use in treatment, Step 3, was also done. The innovation into practice and evaluation of results, Step 4, was not completed.

Seven research studies were finally recruited. Six studies were randomized clinical trials (Level II), while one study was a comparison study without random assignment (Level III). After analyzing and synthesizing the selected studies, a nursing practice guideline to assist high school students in reducing and/or quitting smoking was developed. Three content experts validated the guideline. The guideline, after being adjusted, suggests two types of program: group-oriented and individual oriented programs. The student smokers, after a Fagerstrom test for nicotine dependence resulting in ≥ 5 or ≤ 4 are assigned in group-oriented and individual-oriented programs, respectively. The group-oriented program contains 8 sessions. However, there are 2 types of group. These are Project EX and group counseling. The content of the program includes: 1) knowledge in relation to cigarettes; 2) smoking-related attitude modification; 3) benefits of smoking reduction and/or cessation; 4) problem-solving skills for overcoming obstacles to smoking reduction and/or cessation; and 5) strategies for maintaining smoking abstinence.

It is suggested that a pilot study of this developed guideline should be conducted prior to performance to contribute to assessing its effectiveness, efficacy, and feasibility in the real world.

**KEY WORDS: HIGH SCHOOL STUDENTS / REDUCTION AND/OR QUIT
SMOKING / CLINICAL NURSING PRACTICE GUIDELINE**

139 pages